

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla LXXVI. Delictum personæ non debet in detrimentum ecclesiæ
redundare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

REGVLA LXXVI.

Delictum personæ non debet in detrimentum ecclesiæ redundare.

Quod dicitur, delictum personæ non posse nocere tantum illi ecclesiæ, non inferiores tantum illius ministros, seu officiales, sed omnes omnino concernit etiam in altissimo gradu collocatos: ut disertè *Alexand. III. in r. 2. de donationib. tradit.* Cum episcopus, & quilibet prælatus ecclesiasticarum rerum sit procurator, non dominus, conditionem ecclesiæ meliorare potest, facere verò deteriore non debet. *Ibidem*, quia episcopus graves donationes ex rebus episcopatus fecerat, eas revocari jubet, ut de jure invalidas, quod fufius explicatum habes in *Part. 2. sum. tit. ult. de alien. rer. eccl.*

Exemplum 1. ex c. Si episcopus. 16. q. 6. Glossa sic proponit. Aliquis episcopus propter grave delictum depositus, & privatus est episcopatu suo, an ideo confiscari debent ecclesiæ bona? *Mime*, quia delictum personæ non debet ecclesiæ obesse. Item si tenebat castrum à rege in feudum, & commisit feloniam, vel proditione aliqua in regem peccavit, an castrum ad regem redibit? Ne fiat, regula obstat. Eadem ratio in aliis omnibus est. Sive monachus, sive abbas sive clericus injuriam alicui fecit, damnum dedit, possessionem violenter occupavit, ex nullo horum ecclesiæ tenetur, sed unusquisque portabit iniquitatem suam. Quæ enim æquitas pupillum indemnem facit, in tutorum delictis, eadem ecclesiæ bona tuetur contra ministrorum suorum culpas. Ecclesiæ enim in ejusmodi favori-

bus paricum pupillis passu incedit. *l. Orphanotrophos. C. de ep. & cler.*

Hinc prælatus rem ecclesiæ malè alienatam à se à quocunque repetere potest, allegando errorem, & propriam turpitudinem suam, etiam si jurasset se non repetiturum. *Panorm. ad c. Si quis. de reb. eccl. alienandis. Barb. in c. Si quis presbyterorum. eod.*

II. Amplia 1. Quamvis cum Prælato Capitulum consecravit. Neque enim illorum utibus ecclesiastica bona tantum, sed fabricæ simul, & pauperibus addicta sunt, & servire debent. *c. fin. 16. q. 2. c. quatuor. 12. q. 2.* Unde his præjudicium per alios faciendum non est, uti nec posteris, qui in eadem jura successuri sunt.

Amplia 2. Quamvis testator voluisset, ut propter culpam ministrorum ecclesiæ, vel monasterii, alteri loco bona applicarentur. Etenim talis dispositio, & voluntas, ut qualibet alia in favorem ecclesiæ bona sua donantium ipsius ecclesiæ gubernationi, & summo præsidii subjecta est, qui prout expedire viderit, exequetur, & applicabit.

Amplia 3. Ut propter Prælati delictum, ne quidem possessio bonorum ecclesiæ in alium transferatur, quamvis apposita esset clausula constituti: hoc est, quod constituerit, se eam rem nomine emptoris possidere. Non enim penes ipsum, sed ecclesiæ rerum ipsius possessio est: unde nec ipsius morte vacat, sed immota manet in Ecclesiæ, cujus ab initio fuit. *Less. c. 4. dub. 5.*

Amplia 4. Si prælatus in præjudicium ecclesiæ contractus inicit, postquam ab officio remotus est, non admittetur ad testimonium ferendum de istis contractibus, quatenus inde ecclesiæ obesset. *Bald. in l. r. de feudis. c. Cum verò tit. 1. Qui feudum dare poss. Calcanæus Consil. 125.*

III. Obj. 1. In Conc. Africano relato in *c. Placuit. de præscriptionibus*, permittitur alieno episcopo præscriptio loci ad catholicam unionem traducti, si eum repetere triennii spatio proprius episcopus neglexerit. 2. Si episcopus per se, vel procuratorem suum instrumenta in judicio non exhibuerit, nocet hoc delictum ecclesiæ ipso jure, nec aliter, quàm restitutione in integrum adjuvatur. *c. 2. de restit. in integr.* 3. Si feudum ecclesiæ à Rege datum Prælatus suâ culpâ amittat, quamvis eo mortuo ad ecclesiam redeat, fructuum perceptione intermedio tempore caret.

R. Ad hæc & his similia, fieri omnino posse, ut minus quàm optari, & sperari queat, pro fit ecclesiæ, vel monasterio prælatus per omissionem, & negli-

gentiam. Cum enim modi & occasiones lucrandi sint innumerabiles, non facile ullus reperitur, qui ita fixus ad telum sedeat, quin unum alterum vicio cursu prætereuntem non animadvertat. Regula igitur de acquisitis, & damno politico magis, quàm lucri incremento sollicita est.

Obj. 2. In *c. Cum dilectus de vrbis cogn.* cum de castri spoliatione contra Abbatem de Ferentino nobiles quidam exceperissent, præcepit audire probationes illorum Pontifex, quæ si legitimis agnoscerentur, ad restituendum abbas cogeretur. Ecce damnum non modicum ex delicto Prælati.

Qui re aliena privatur, nullo suo bono privatur, sed ab iniqua possessione liberatur: nec damnum sentire censetur, qui sua culpa patitur, juxta *Reg. 46. infra explicandam*. Deinde in casu citati capitis factâ restitutione, liberum manebat monasterio, de jure suo, si quod in castrum habuit, experiri. *Sanch. in Tom. II. Moral. l. 2. c. 14. Mol. Tract. 2. Disp. 465. Quaranta in summ. Dotalium. V. Alienatio. Barbosa in c. 11. d. 16. q. 4. Damasus in Reg. 32.*

REGULA LXXVII.

Rationi convenit, ut succedat in onere, qui substituitur in honore.

I. **P**Ræclare Justinianus Imp. l. un. c. de caducis tollen. §. 4. Omnes personas, quibus lucrum per hunc ordinem defertur, eas etiam gravamen, quod ab initio fuerat complexum, omnino sen-

tire (convenit) sive in dando sit constitutum, sive in quibusdam faciendis, vel in modo, vel conditionis implenda gratia, vel alia quacunque via excogitatum. *Neque enim ferendus est is, qui in-*